

JUVANCZ IRÉNEUSZ 1910—1982

JUVANCZ IRÉNEUSZ halálával a hazai biometria nagy tekintélyű doyenje távozott körünkől. 1910-ben Budapesten született, orvosi diplomáját 1935-ben szerezte meg a budapesti egyetemen. Az Élettani Intézetben és a Belklinikán dolgozott, 1939-ben szakvizsgázott. 1949-ben az Egészségügyi Minisztérium statisztikai osztályának vezetésével bízták meg. 1953-tól az MTA Matematikai Kutató Intézetének Biometriai részlegét vezette 1969-ig, amikor is az az MTA—SOTE önálló Biometriai Csoportja lett. 1975-től a Semmelweis Orvostudományi Egyetem vette át a csoportot, amely 1978-tól a Biometriai és Klinikai Epidemiológiai Csoport nevet vette fel, ezzel is mintegy tükrözve vezetőjének komplex orvosi szemléletét.

A WHO ösztöndíjával 1948-ban JUVANCZ fél évet töltött Oxfordban és Londonban. 1960-ban lett kandidátus. 1961-ben három hónapig Kínában volt vendégprofesszor. Számos hosszabb—rövidebb külföldi tanulmányutat tett, és nagyon sok konferencián képviselte hazánkat. A Nemzetközi Biometriai Társaságban is értékes tevékenységet fejtett ki. A Társaság magyar tagozatának megalakulása (1957) óta vezetője volt a legutóbbi időkhöz, akárcsak a Magyar Biológiai Társaság Biometriai Szekciójának.

A hazai orvosi kutatásokban a biometriai szemlélet elterjesztése és széles körű alkalmazása az ő, majd tanítványainak tevékenységével függ össze. Az orvostovábbképző Intézet keretében intézményes biometriai képzést valósított meg, nemcsak orvosok, de biológusok részére is. Emlékezetes az első hazai humángenetikai tanfolyam (1966) előtt kötelező jelleggel rendezett biometriai alapozás, amelyben JUVANCZ IRÉNEUSZ vezető szerepet vállalt. Orvosi biometriai tankönyve (amelyet PAKSI ANDRÁSSAL közösen írt) halála után néhány héttel jelent meg.

E vázlatos felsorolás is érzékelteti JUVANCZ IRÉNEUSZ tudományos érdeklődését, amely az egész orvostudományra és annak határterületeire kiterjedt, és hatalmas tudományszervező munkáját. Kiemelkedő szakmai tevékenységét több magas kormánymeghatározással ismerték el.

Medikus kora óta érdekelték egészségügyi statisztikai kérdések, és így került kapcsolatba az antropológiával is. Több tanulmánya foglalkozik orvosi—antropológiai határterületi problémákkal. Elsősorban az élő emberek antropológiai vizsgálata érdekelt, ezen belül is különös figyelemmel kísérte a gyermekek növekedésével foglalkozó kutatásokat. A ma is folyó „Budapest longitudinális növekedésvizsgálatban” tervezése és megindítása óta nagyon aktívan vett részt. Emlékezetesek azok a kutatói megbeszélések, viták, amelyekben szenvedélyesen képviselte álláspontját, amely mindig azonos volt a tudománnyal, a szakma érdekével. Élmény volt vele együtt dolgozni.

JUVANCZ IRÉNEUSZ elkötelezett kommunista, mélyen humanista orvos, kitűnő szakember, a hazai antropológia őszinte barátja volt. Halálával a magyar antropológia is sokat veszített. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. Eiben Ottó

BUGYI BALÁZS 1911—1982

BUGYI BALÁZS halálával olyan orvos- és bölcsészdoktor távozott el az élők sorából, aki tevékenysége révén figyelemre méltó kapcsolatban állt a hazai antropológiával is. Változatos, széles életútjából csak néhány fontosabb mozzanatot emelünk ki.

BUGYI BALÁZS 1911-ben született Kolozsváron. Tanulmányait Budapesten és Szegeden végezte. 1935-ben Szegeden nyerte el orvosi diplomáját, majd 1937-ben ugyanott kémiai bölcsészdoktorátust is szerzett. Dolgozott a szegedi anatómiai, kórtani és vegytani intézetben is. 1937-ben került Budapestre, ahol HUZELLA mellett biológiai kutatásokat végzett. 1938/39-ben Humboldt-ösztöndíjasként Berlinben W. FRIEDRICH professzor mellett radiológiai tanulmányokat folytatott. 1940-ben Kolozsvárra került a Haynal-klinikára, majd a háború alatt katonai orvosi szolgálatot teljesített. 1945—47 között a budapesti Stomatológiai Klinikán röntgenorvos, 1947—1952 között a Népjóléti, ill. Egészségügyi Minisztériumban közegészségügyi felügyelő, majd iparegészségügyi főelőadó volt, és ezzel párhuzamosan röntgenorvosi gyakorlatot is folytatott. 1952-től Szolnokon röntgenfőorvos, majd 1957-ben Gödöllőn, 1957-től Budapesten dol-

gozott. 1958-ban lett a Ganz-MÁVAG üzemorvosi rendelőintézetének röntgenfőorvosa, ahol egészen nyugdíjba vonulásáig dolgozott.

1962-ben szerzett kandidátusi fokozatot üzemorvosi témakörben: a munkahelyi hatásokra létrejövő mozgásszervi megbetegedéseket és elváltozásokat vizsgálta. Az orvostudomány számos területét művelte; belgyógyász és röntgenszakorvosi, tisztiorvosi, sportorvosi és üzemorvosi képesítése volt.

BULYI BALÁZS több nyelven jól beszélt, számos külföldi konferencián vett részt. Tudományos munkája igen szerteágazó volt, mintegy 500 közleménye jelent meg. Röntgenológiai tanulmányai mellett az antropológia, morfológia területén a csontrendszer, a zsírszövet és az izomzat mennyiségi arányait vizsgálta histometriai módszerekkel. Paleoantropológiai-röntgenológiai dolgozatai, német nyelvű röntgenantropológiája nemzetközi visszhangot váltottak ki. Fontosak — és szívéhez nagyon közelállóak voltak — orvostörténeti közleményei. Ilyen alapon foglalkozott a magyar antropológia történetével is, és több forrásértékű tanulmányt írt e témakörben.

BUCYI BALÁZS rendkívül érdeklődő, nagy munkabírási, szorgalmas, kedves kolléga volt, aki a magyar antropológia eredményeit mindig figyelemmel kísérte. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. Eiben Ottó

